

บทที่ 4

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIMP)

โครงการประตุน้ำแม่ น้ำต้ง จังหวัดตรัง

แผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการประตุน้ำแม่ น้ำต้ง จังหวัดตรัง มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันและแก้ไขผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นต่อทรัพยากรธรรมชาติและคุณค่าทางสิ่งแวดล้อมด้านต่าง ๆ ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ (ตามเกณฑ์มาตรฐานฯ) ซึ่งกรมชลประทานเป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการดำเนินการแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม แบ่งออกเป็น 3 ช่วงระยะเวลา ได้แก่ ระยะเตรียมการก่อสร้าง ระยะก่อสร้าง และระยะดำเนินการหรือระยะภายหลังจากก่อสร้างโครงการแล้วเสร็จ มีแผนปฏิบัติการฯ ทั้งสิ้นรวม 12 แผนงาน

โดยปี พ.ศ. 2568 กรมชลประทานได้ดำเนินการแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมเป็นปีที่ 2 มีแผนการดำเนินการทั้งสิ้น 7 แผนงาน โดยแต่ละแผนแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่นำเสนอ จะประกอบด้วยหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ หน่วยงานที่รับผิดชอบ พื้นที่ดำเนินการ วิธีการดำเนินงาน ระยะเวลา งบประมาณ และผลการดำเนินงาน

- 1) แผนการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำและการประมง
- 2) แผนปฏิบัติการการลดผลกระทบต่อศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตรัง
- 3) แผนการบริหารจัดการน้ำ
- 4) แผนการประชาสัมพันธ์โครงการและรับฟังความคิดเห็น
- 5) แผนการป้องกันและแก้ไขผลกระทบด้านสาธารณสุข
- 6) แผนปฏิบัติการลดผลกระทบต่อถนนสาย ตง.ถ. 1-0005 สายโคกยาง-ควนธานี
- 7) แผนพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร

4.1 แผนการพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรสัตว์น้ำและการประมง

1) หลักการและเหตุผล

แม่น้ำต้งเป็นแม่น้ำสายสำคัญของจังหวัดต้ง ไหลผ่านอำเภอรัชฎา อำเภอห้วยยอด อำเภอวังวิเศษ อำเภอเมืองต้ง และอำเภอกันตัง มีลำน้ำสาขาเชื่อมต่อ 8 สาย ได้แก่ คลองชี คลองท่าประดู่ คลองกะปาง คลองมวน คลองยางยวน คลองลำภูรา คลองนางน้อย จึงเป็นแหล่งอาหารสัตว์น้ำที่สำคัญต่อวิถีการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยเฉพาะกึ่งก้ามกรามหรือกึ่งแม่น้ำที่เป็นกึ่งขนาดใหญ่ เนื้อมีรสชาดีดีเป็นที่นิยมบริโภค มีราคาสูง สามารถสร้างรายได้ให้แก่ผู้ทำการประมงได้เป็นอย่างดี การจัดกิจกรรมปล่อยพันธุ์กึ่งก้ามกรามเป็นกิจกรรมที่ช่วยหนุนให้เกิดกำลังการผลิตในธรรมชาติของแม่น้ำต้งเพิ่มขึ้น จากสภาวะแวดล้อมที่เปลี่ยนไปและความต้องการที่สูงขึ้นทำให้การขยายพันธุ์โดยธรรมชาติของสัตว์น้ำมีกำลังลดลง ปริมาณสัตว์น้ำจึงลดตามไปด้วย เมื่อความต้องการสัตว์น้ำสูงขึ้นทำให้มีการทำการประมงที่ส่งผลกระทบต่อความยั่งยืนของสัตว์น้ำ จึงจำเป็นต้องสร้างความรู้ความเข้าใจในการทำการประมงอย่างถูกวิธีเพื่อรักษาสมดุล สร้างความยั่งยืนของทรัพยากรสัตว์น้ำในแม่น้ำต้งต่อไป

2) วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อเพิ่มผลผลิตกึ่งก้ามกรามในแม่น้ำต้ง
- 2.2 เพื่อสร้างแหล่งอาหารโปรตีน
- 2.3 เพื่อสร้างรายได้แก่ประชาชน
- 2.4 เพื่อสร้างความยั่งยืนของกึ่งก้ามกรามในแม่น้ำต้ง

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานประมงจังหวัดต้ง

4) พื้นที่ดำเนินการ

ณ ริมฝั่งแม่น้ำต้ง หมู่ที่ ๔ ตำบลนาตาล่วง อำเภอเมืองต้ง จังหวัดต้ง

5) งบประมาณ

200,000 บาท

6) วิธีการดำเนินงาน

- 6.1 ดำเนินการจัดกิจกรรมปล่อยพันธุ์กึ่งก้ามกรามในแม่น้ำต้ง
- 6.2 ดำเนินการจัดกิจกรรมองค์ความรู้การอนุรักษ์และการทำประมงอย่างยั่งยืน

7) ผลการดำเนินงาน

7.1 กิจกรรมปล่อยพันธุ์ก้ามกรามในแม่น้ำตรัง

วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2568 [REDACTED] ผู้ว่าราชการจังหวัดตรัง เป็นประธาน กิจกรรมปล่อยพันธุ์ก้ามกรามในแม่น้ำตรัง ภายใต้โครงการประตุน้ำแม่ น้ำตึง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยจัดให้มีกิจกรรมปล่อยพันธุ์ก้ามกราม ขนาด 3 – 5 เซนติเมตร จำนวน 193,350 ตัว ณ ริมฝั่งแม่น้ำตรัง หมู่ที่ 4 ตำบลนาตาล่วง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรสัตว์น้ำโดยเฉพาะก้ามกราม ตลอดจนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากร สัตว์น้ำ ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

ภาพที่ 4.1-1 กิจกรรมปล่อยพันธุ์ก้ามกรามในแม่น้ำตรัง

7.2 กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้การอนุรักษ์และการทำประมง

วันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2568 ณ อาคารเอนกประสงค์ริมฝั่งแม่น้ำตรัง หมู่ที่ 4 ตำบลนาตาล่วง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง สำนักงานประมงจังหวัดตรัง ให้จัดกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้การอนุรักษ์และการทำประมงอย่างรับผิดชอบ แก่เกษตรกรผู้ทำการประมง ประชาชนในพื้นที่ ผู้ประกอบการร้านอาหาร และชมรมคนตกกุ้งในแม่น้ำตรัง จำนวน 150 ราย โดยมี [REDACTED] ประมงอำเภอเมืองตรัง เป็นผู้ดำเนินรายการ และ [REDACTED] หัวหน้ากลุ่มบริหารจัดการด้านการประมง สำนักงานประมงจังหวัดตรัง เป็นวิทยากรบรรยาย การรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรสัตว์น้ำโดยเฉพาะ กุ้งก้ามกราม ตลอดจนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรสัตว์น้ำ ให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

ภาพที่ 4.1-2 กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้การอนุรักษ์และการทำประมง

4.2 แผนปฏิบัติการการลดผลกระทบต่อศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตรัง

1) หลักการและเหตุผล

การก่อสร้างช่องลอดที่ 1 ตัดผ่านพื้นที่ของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตรัง ทำให้ต้องทำการรื้อย้ายบ่อพักน้ำ รวมทั้งปรับปรุงระบบท่อส่งน้ำภายในศูนย์ฯ และปรับปรุงคันดินให้แข็งแรง ดังนั้นจึงกำหนดให้มีแผนปฏิบัติการลดผลกระทบต่อศูนย์การวิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตรัง เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้น

2) วัตถุประสงค์

เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการย้ายบ่อพักน้ำของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตรัง

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานก่อสร้างชลประทานขนาดใหญ่ที่ 16 และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตรัง

4) พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตรัง บริเวณช่องลอดที่ 1 ตัดผ่าน

5) งบประมาณ

รวมอยู่ในค่าก่อสร้าง

6) วิธีการดำเนินงาน

- 6.1 ดำเนินการก่อสร้างบ่อพักน้ำทดแทน
- 6.2 ปรับพื้นที่บ่อพักน้ำเดิมของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตรัง
- 6.3 ปรับปรุงระบบท่อระบายน้ำ พร้อมก่อสร้างอาคารระบายน้ำกรณีเกิดน้ำท่วม
- 6.4 ปรับปรุงคันดินล้อมพื้นที่ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตรังให้แข็งแรง
- 6.5 ติดตั้งรั้วตาข่ายถักโครมเหล็ก

7) ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการขุดและปรับปรุงคันดินล้อมพื้นที่บ่อพักน้ำทดแทนของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตรังแล้วเสร็จ ขุดที่ได้จากการขุดนำมาปรับพื้นที่บ่อพักน้ำเดิม ปัจจุบันอยู่ระหว่างติดตั้งเครื่องสูบน้ำและรอบรั้วตาข่ายถักโครมเหล็ก คาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จปี 2568

ภาพที่ 4.2-1 บ่อพักน้ำทดแทนของศูนย์วิจัยและพัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดตรังบริเวณช่องลัดที่ 1

4.3 แผนการบริหารจัดการน้ำ

1) หลักการและเหตุผล

การบริหารจัดการน้ำระบบระบายน้ำแม่น้ำตรัง จำเป็นต้องใช้องค์ความรู้ในหลากหลายด้านประกอบ โดยเฉพาะความรู้ด้านวิศวกรรมชลศาสตร์ นอกจากองค์ความรู้ด้านวิชาการแล้วจำเป็นต้องคำนึงถึงผู้ที่ได้รับผลกระทบการบริหารจัดการน้ำ ทางโครงการชลประทานตรังเลยได้จัดโครงการ“บูรณาการ การบริหารจัดการน้ำ ระบบระบายน้ำแม่น้ำตรังให้ไปในทิศทางเดียวกัน” เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ เช่น อุตุวิทยามหาวิทยาลัยเจ้าพระยา ปรเมฆ และภาคท้องถิ่น ร่วมกันในการหาแนวทางการบริหารจัดการน้ำไปในแนวทางเดียวกันเพื่อประโยชน์สูงสุดของประชาชน

2) วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อสร้างความเข้าใจในการบริหารจัดการน้ำด้วยหลักวิศวกรรมชลศาสตร์ ให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ และประชาชน

2.2 แลกเปลี่ยนแนวคิดในหลักวิชาการกับความเห็นของประชาชนในพื้นที่ เพื่อหาข้อตกลงในการบริหารจัดการน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

โครงการชลประทานตรัง

4) พื้นที่ดำเนินการ

ประมงระบายน้ำคลองผันน้ำหนองตรุด-คลองช้าง

ประชาชนในพื้นที่ตำบลหนองตรุด อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

ประชาชนในพื้นที่ตำบลนาโต๊ะหมิง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

ประชาชนในพื้นที่ตำบลบางรัก อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

5) งบประมาณ

200,000 บาท

6) วิธีการดำเนินงาน

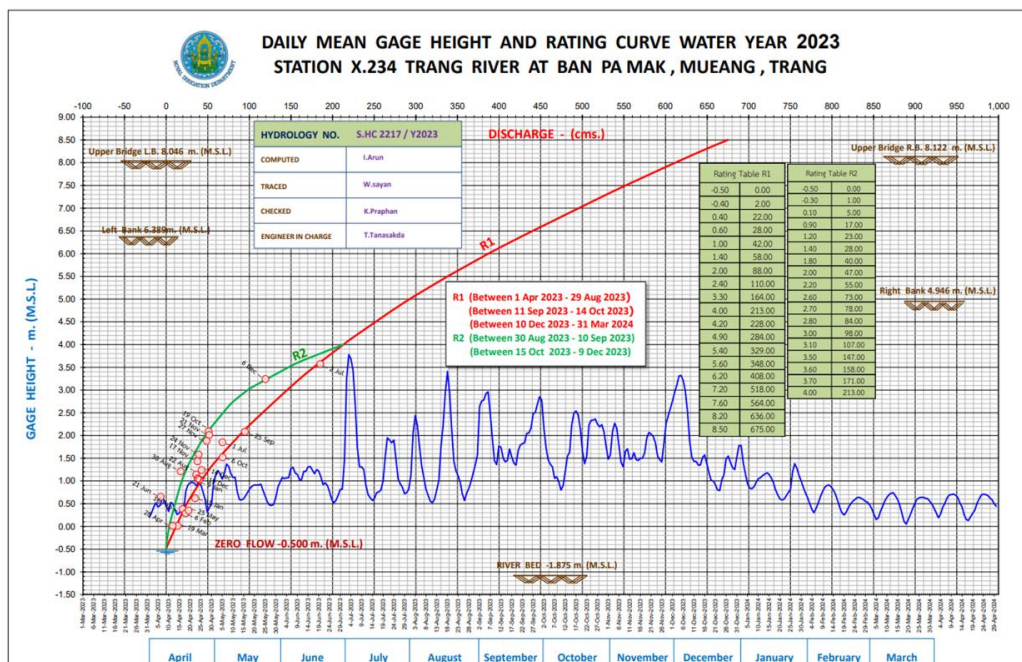
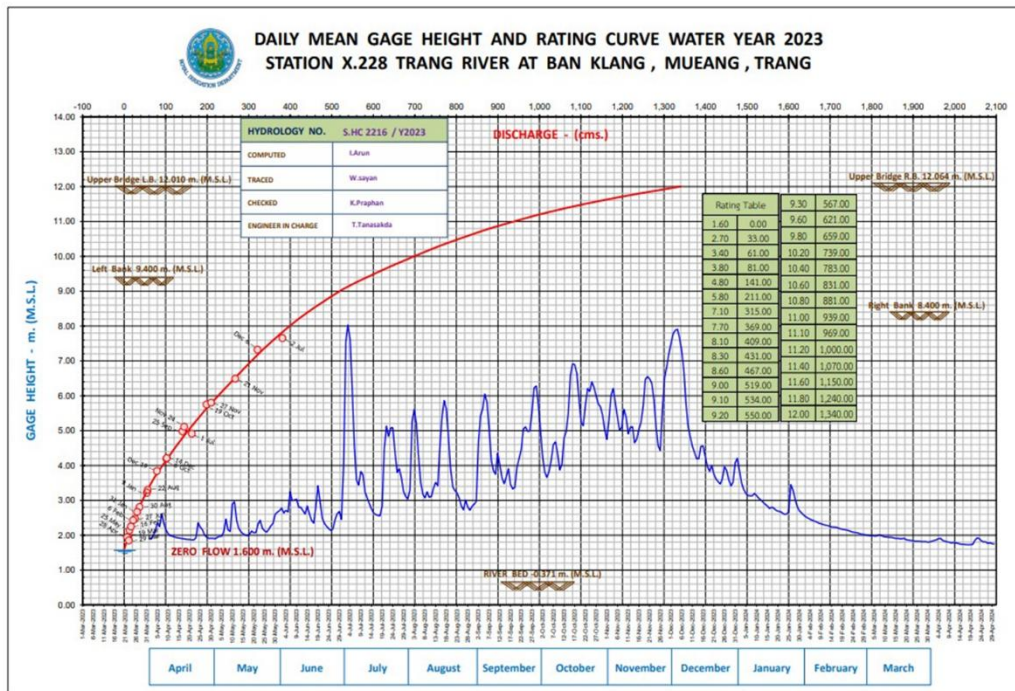
6.1 จัดกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและท้องถิ่น เพื่อสร้างความเข้าใจในการบริหารจัดการน้ำ

6.2 ให้เจ้าหน้าที่ลงสำรวจ พบปะประชาชนในพื้นที่เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

6.3 นำข้อมูลที่ได้รับจากการประชุม และที่ได้จากเจ้าหน้าที่เก็บรวบรวมข้อมูล มาสรุปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการน้ำในปีถัดไป

7) ผลการดำเนินงาน

โครงการชลประทานตรังได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปเก็บรวบรวมข้อมูลระดับน้ำ ปริมาณฝน ของโครงการระบบระบายน้ำแม่น้ำ ในทุกวัน เพื่อนำข้อมูลนั้นมาวิเคราะห์และนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในบริการจัดการน้ำ และกำหนดเกณฑ์สำหรับการระบายน้ำ รายละเอียดตามภาคผนวก ข

ที่มา : โครงการชลประทานตรัง

ภาพที่ 4.3-1 กราฟช่วยในการวิเคราะห์ปริมาณการระบายน้ำ

4.4 แผนการประชาสัมพันธ์โครงการและรับฟังความคิดเห็น

1) หลักการและเหตุผล

การก่อสร้างประตุน้ำแม่ น้ำต้ง เพื่อควบคุมปริมาณการไหลของน้ำในแม่น้ำต้งก่อนไหลผ่านบริเวณตัวเมือง ทำให้สามารถระบายน้ำสูงสุดได้ไม่น้อยกว่า 600 ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ในช่วงฤดูน้ำหลาก และทดน้ำเข้าคลองผันน้ำหนองตรุด-คลองช้างในอัตราการระบายน้ำ 750 ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง รวมทั้งในช่วงฤดูแล้งก็สามารถเก็บกักน้ำในลำน้ำเพื่อบริหารจัดการน้ำในแม่น้ำต้ง นอกจากนี้ ทางโครงการเสนอให้ปรับปรุงแม่น้ำต้งร่วมกับการขุดช่องลัดแม่น้ำต้ง เนื่องจากแม่น้ำต้งบริเวณท้ายจุดบรรจบคลองผันน้ำหนองตรุด-คลองช้าง มีลักษณะคดเคี้ยว เป็นอุปสรรคต่อการระบายน้ำ จึงควรขุดขยายแม่น้ำต้งร่วมกับการขุดช่องลัดน้ำแม่ น้ำต้ง เพื่อเร่งการระบายน้ำลงสู่ทะเล ทั้งนี้ ผลการศึกษาในขั้นตอนการศึกษาความเหมาะสมของโครงการได้มีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปยังผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้ที่เคยได้รับข้อมูลข่าวสารส่วนใหญ่ต้องการทราบผลการดำเนินการในขั้นตอนต่อไปของกรมชลประทาน ผลกระทบด้านการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดิน รวมทั้งความวิตกกังวลของประชาชนที่ได้รับผลกระทบโดยเฉพาะกลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากการเวนคืนที่ดิน และกลุ่มประมงและเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ดังนั้นกรมชลประทานจึงควรดำเนินการประชาสัมพันธ์โครงการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ระยะเตรียมการในช่วงก่อนการก่อสร้าง ระยะก่อสร้าง และระยะดำเนินโครงการ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ได้เข้าใจวัตถุประสงค์ของโครงการ ผลประโยชน์ที่ประชาชนส่วนใหญ่จะได้รับและมาตรการในการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนกลุ่มต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแนวทางการพัฒนาโครงการให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2) วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ให้ความรู้ ทำความเข้าใจรายละเอียดการดำเนินการโครงการกับประชาชนในพื้นที่

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานก่อสร้างชลประทานขนาดใหญ่ที่ 16

4) พื้นที่ดำเนินการ

ตำบลหนองตรุด อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

ตำบลนาโต๊ะหมิง อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

ตำบลบางรัก อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง

ตำบลโคกยาง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

5) งบประมาณ

500,000 บาท

6) วิธีการดำเนินงาน

6.1 ดำเนินการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์สิ่งพิมพ์ ผลิตภัณฑ์ประเภทสิ่งของสัญลักษณ์

6.2 ดำเนินการประชาสัมพันธ์ สร้างความรู้เกี่ยวกับโครงการระบายน้ำแม่ น้ำต้งให้กับผู้นำชุมชนประชาชนในพื้นที่

7) ผลการดำเนินงาน

7.1 วันที่ 26 มิถุนายน 2568 สำนักงานก่อสร้างชลประทานขนาดใหญ่ที่ 16 ดำเนินการจัดประชุม การมีส่วนร่วม เพื่อชี้แจงและประชาสัมพันธ์แผนการดำเนินการโครงการความก้าวหน้าการก่อสร้างโครงการ ให้ประชาชนในพื้นที่โครงการ พร้อมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการดำเนินโครงการจำนวน 2 เวที ดังนี้

เวลา 09:00 - 12:00 น. ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลโคกยาง อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง

เวลา 13:00 - 16:30 น. ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลนาโต๊ะหมิง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

ภาพที่ 4.4-1 การประชุมประชาสัมพันธ์โครงการและรับฟังความคิดเห็น

4.5 แผนป้องกันผลกระทบด้านสาธารณสุขจากโรคติดต่อ

1) หลักการและเหตุผล

ด้วยสถานการณ์โรคติดต่อนำโดยแมลง และโรคหนองพวยในจังหวัดตรังนั้น ยังมีการแพร่ระบาดของโรคติดต่อนำโดยแมลงที่สำคัญ รวมทั้งโรคฉี่หนูและโรคอุจจาระร่วงอย่างต่อเนื่อง และการพัฒนาโครงการประตุน้ำแม่ น้ำตรง จังหวัดตรัง ส่งผลให้มีแหล่งอาหารและแหล่งน้ำตามธรรมชาติเพิ่มขึ้น เป็นที่อาศัยของพาหะตัวกลางของพยาธิต่าง ๆ ก่อให้เกิดการแพร่กระจายของโรคหนองพวย องค์กรอนามัยโลกและประชาคมโลกได้กล่าวไว้ในประเด็นการสร้างเขื่อน หรือแม้แต่อ่างเก็บน้ำ ประตุน้ำแม่ โครงการพัฒนากลุ่มน้ำต่าง ๆ จะต้องไม่ทำให้เกิดการแพร่ของโรคติดต่ออื่น ๆ จากการติดตามประเมินผลด้านสาธารณสุขซึ่งโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเป็นหนึ่งในโครงการต้องทำการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพในรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับ EIA (Environmental Impact Assessment) และ HIA (Health Impact Assessment) โดยอาศัยข้อมูลทางวิชาการเป็นแนวทางการจัดการเพื่อแก้ไขผลกระทบด้านสาธารณสุขตั้งแต่ระยะก่อนดำเนินการ ระยะก่อสร้าง ระยะกักเก็บน้ำสมบูรณ์ ในส่วนของกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรค ได้มอบหมายให้ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อนำโดยแมลงที่ 12.3 จังหวัดตรัง ซึ่งเป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา ดำเนินการเฝ้าระวังเพื่อการป้องกัน และติดตามแก้ไขปัญหาโรคติดต่อนำโดยแมลง และการแพร่โรคหนองพวยในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบต่อการพัฒนาแหล่งน้ำและเป็นข้อมูลทางวิชาการในประเทศไทย ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ดังนั้น ในปี 2567 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา เล็งเห็นปัญหาดังกล่าวจึงจัดทำโครงการเฝ้าระวังป้องกันพาหะนำโรคติดต่อนำโดยแมลงและการเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคหนองพวยในพื้นที่ประตุน้ำแม่ น้ำตรง จังหวัดตรัง ในปี 2567 ขึ้น ตามแผนป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม และมาตรการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการประตุน้ำแม่ น้ำตรง จังหวัดตรัง เพื่อให้คนงานก่อสร้างมีความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคอาหารให้ถูกสุขลักษณะ รวมทั้งประชาชนในพื้นที่ได้รับผลกระทบมีความรู้ในการสร้างสุขนิสัยส่วนบุคคล เป็นแนวทางการจัดการตามแผนปฏิบัติการแก้ไขผลกระทบด้านสาธารณสุขก่อนมีการถ่ายโอนภารกิจการเฝ้าระวังสู่ระบบงานปกติเพื่อการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมแก้ปัญหาของโรคสู่การลดโรคได้อย่างยั่งยืนโดยชุมชนเอง

2) วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อป้องกันและเฝ้าระวังพาหะและโรคติดต่อนำโดยแมลงไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดในชุมชน
- 2.2 เพื่อให้คนงานก่อสร้างมีความรู้ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคอาหารให้ถูกสุขลักษณะ
- 2.3 เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับผลกระทบมีความรู้ในการสร้างสุขนิสัยส่วนบุคคล
- 2.4 เพื่อเฝ้าระวังป้องกันควบคุมโรคหนองพวยในพื้นที่ประตุน้ำแม่ น้ำตรง จังหวัดตรัง

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา/ศูนย์ควบคุมโรคติดต่อนำโดยแมลงที่ 12.3 ตรัง

4) พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่ 3 อำเภอ 13 ตำบล ได้แก่ 1.อำเภอวังวิเศษ ตำบลท่าสะบ้า 2.อำเภอเมืองตรัง ตำบลนาท่ามใต้ ตำบลนาท่ามเหนือ ตำบลนาตาล่วง ตำบลนาโต๊ะหมิง ตำบลบางรัก ตำบลควนปริง ตำบลโคกหล่อ และตำบลหนองตรุด 3.อำเภอกันตัง ตำบลควนธานี ตำบลโคกยาง ตำบลคลองลู และตำบลย่านซื่อ

5) งบประมาณ

200,000 บาท

6) วิธีการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ 1 สำรวจ ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์พาหะนำโรค ได้แก่ แหล่งเพาะพันธุ์ยุง หนู และแมลงวัน

วิธีการดำเนินงาน

1. ดำเนินการเก็บแบบสอบถาม ความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของประชาชนในพื้นที่ 3 อำเภอ 13 ตำบล
2. สำรวจระดับความชุกชุมของสัตว์และแมลงนำโรคแต่ละชนิด ประกอบด้วยหนู แมลงวัน ยุง และดัชนีความชุกของลูกน้ำยุงลาย
3. วิเคราะห์ข้อมูลและแปลผลโดยใช้ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา

กิจกรรมที่ 2 จัดกิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคอาหารให้ถูกสุขลักษณะ

วิธีการดำเนินงาน

1. ลงพื้นที่ติดต่อประสานงานเครือข่ายในการจัดกิจกรรม เพื่อจัดเตรียมสถานที่ กำหนดช่วงเวลา และนัดกลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรม
2. ดำเนินการจัดกิจกรรม ตามวัน เวลา และสถานที่กำหนด
3. สรุปผลการจัดกิจกรรม

กิจกรรมที่ 3 จัดกิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนิสัยส่วนบุคคล

วิธีการดำเนินงาน

1. ลงพื้นที่ติดต่อประสานงานเครือข่ายในการจัดกิจกรรม เพื่อจัดเตรียมสถานที่ กำหนดช่วงเวลา และนัดกลุ่มเป้าหมายในการจัดกิจกรรม
2. ดำเนินการจัดกิจกรรม ตามวัน เวลา และสถานที่กำหนด
3. สรุปผลการจัดกิจกรรม

กิจกรรมที่ 4 สำรวจ เฝ้าระวัง ตรวจวินิจฉัยโรคหนองพยาธิในประชาชนทุกกลุ่มอายุในพื้นที่ได้รับผลกระทบจากประมงเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา ดำเนินงานสำรวจเฝ้าระวัง ตรวจวินิจฉัยโรคหนองพยาธิในประชาชนทุกกลุ่มอายุในพื้นที่ได้รับผลกระทบจากประมงเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ณ พื้นที่อำเภอเมืองตรัง อำเภอกันตัง และอำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง

วิธีดำเนินงาน

1. จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเก็บตัวอย่างอุจจาระส่งตรวจวินิจฉัยโรคหนองพยาธิ
2. จัดทำเอกสารอธิบาย ชี้แจง รายละเอียด ขั้นตอน การเก็บตัวอย่างอุจจาระส่งตรวจวินิจฉัยโรคหนองพยาธิแก่เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อาสาสมัครสาธารณสุข และประชาชน
3. ประสานงาน ประสานความร่วมมือการดำเนินงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตรัง องค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอมืองตรัง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอกันตัง สำนักงานสาธารณสุขอำเภอวังวิเศษ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 16 แห่ง ในพื้นที่ 13 ตำบล 3 อำเภอ

4. ดำเนินการจัดเก็บตัวอย่างอุจจาระส่งตรวจวินิจฉัยโรคหนองพยาธิและการบำบัดรักษา

- ประสานงานชี้แจงผู้รับผิดชอบงานของ รพ.สต. / อสม. และสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์การเก็บตัวอย่างอุจจาระส่งตรวจ

- จัดทีมปฏิบัติงานส่งวัสดุอุปกรณ์และรับตัวอย่างอุจจาระ จำนวน 2 ทีม

- รับตัวอย่างอุจจาระในวันถัดไปจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและอาสาสมัครสาธารณสุข

- ตั้งจุดตรวจวินิจฉัยโรคหนองพยาธิ ณ ศูนย์ควบคุมโรคติดต่ออำเภอเมืองที่ 12.3 จังหวัดตรัง

- ตรวจวินิจฉัยโรคหนองพยาธิโดยบุคลากรของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา ด้วยวิธี Kato's Thick Smear

- คืนผลการตรวจวินิจฉัยโรคให้แก่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อาสาสมัครสาธารณสุข และประชาชนที่เก็บอุจจาระส่งตรวจ

- ให้การรักษาโรคหนองพยาธิทุกคนตามชนิดของหนองพยาธิพยาธิที่ตรวจพบ

กิจกรรมที่ 5 จัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนิสัยส่วนบุคคลแก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ

สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 12 จังหวัดสงขลา ดำเนินงานกิจกรรมการสร้างเสริมความรู้และการประสานความร่วมมือในการดำเนินงานกับประชาชนในพื้นที่ได้รับผลกระทบจากประตุน้ำแม่ น้ำตอง
วิธีดำเนินงาน

1. จัดเตรียมข้อมูลสถานการณ์โรคหนองพยาธิ ข้อมูลวิชาการด้านการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคหนองพยาธิ วิธีการเก็บตัวอย่างส่งตรวจ และการเตรียมชุมชน

2. จัดทำเอกสาร สื่อการสอน เตรียมอุปกรณ์สาธิต และ แบบทดสอบความรู้เรื่องโรคหนองพยาธิ ก่อน และ หลังกิจกรรมสร้างเสริมความรู้

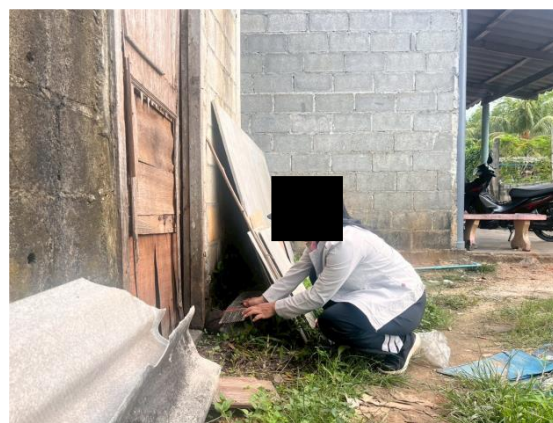
3. ประสานงาน ประสานความร่วมมือการดำเนินงานกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในการเชิญอาสาสมัครสาธารณสุข แกนนำชุมชน และประชาชน

4. จัดกิจกรรมสร้างเสริมความรู้แก่อาสาสมัครสาธารณสุข แกนนำชุมชน และประชาชน

7) ผลการดำเนินงาน

กิจกรรมที่ 1 สำรวจ ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์พาหะนำโรค ได้แก่ แหล่งเพาะพันธุ์ยุง หนู และแมลงวัน

ดำเนินการสำรวจ ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์พาหะนำโรค ได้แก่ แหล่งเพาะพันธุ์ยุง หนู และแมลงวัน ในปี 2568 ช่วงเดือนพฤษภาคม ในพื้นที่ 3 อำเภอ 13 ตำบล ดังภาพที่ 4.5-1 ผลการสำรวจพบว่าจำนวนลูกน้ำ (พาหะ) ทั้งหมด เพิ่มขึ้นในหลายพื้นที่ จาก 56 ตัว (ในปี 2567) เป็น 93 ตัว (ในปี 2568) ค่า HI (House Index) ในหลายตำบลยังอยู่ในระดับเกินเกณฑ์ปลอดภัย ($\geq 10\%$) โดยเฉพาะตำบลนาโต๊ะหมิง สูงถึงร้อยละ 42.86 ในปี 2568 ตำบลบางรัก เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5.00 เป็นร้อยละ 21.00 ตำบลโคกหล่อ เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 26.67 เป็นร้อยละ 36.00 ตำบลย่านซื่อ ค่าสูงถึงร้อยละ 56.67 ทั้งสองปี หมายความว่าหลายพื้นที่ยังมีความเสี่ยงต่อโรคที่มียุงเป็นพาหะ เช่น ไข้เลือดออก ผลการสำรวจการรับรู้ของประชาชน พบว่า ระดับความรู้ค่อนข้างต่ำ แต่ทัศนคติส่วนใหญ่ปรับตัวดีขึ้นจากปี 2567 และมีการปรับพฤติกรรมที่ดีขึ้น ดังตารางที่ 4.5-1

ภาพที่ 4.5-1 การสำรวจ ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์พาหะนำโรค ได้แก่ แหล่งเพาะพันธุ์หนู ยุง และแมลงวัน

ตารางที่ 4.5-1 สรุปผลการสำรวจระดับความชุกชุมของสัตว์และแมลงนำโรคแต่ละชนิด การประเมินความรู้ และผลการสำรวจความรู้ ทักษะ ทักษะการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมของประชาชน

พื้นที่ดำเนินการ		ผลการสำรวจพาหะนำโรคติดต่อโดยแมลง						ผลสำรวจความรู้ ทักษะ และพฤติกรรมด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม					
อำเภอ	ตำบล	หนู (ตัว)		แมลงวัน (ตัว)		ยุง ค่า HI (ร้อยละ)		ความรู้ (ระดับ)		ทัศนคติ (ระดับ)		พฤติกรรม (ระดับ)	
		2567	2568	2567	2568	2567	2568	2567	2568	2567	2568	2567	2568
วังวิเศษ	ท่าเสา	3	3	18	1444	20.00	36.67	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
เมือง	นาท่ามใต้	0	2	307	100	3.33	20.00	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	สูง
	นาท่ามเหนือ	2	7	5	146	3.33	32.26	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	สูง
	นาตาล่วง	3	5	85	592	20.00	30.00	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง
	นาโต๊ะหมิง	0	7	213	480	10.00	48.39	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	ปานกลาง	สูง
	บางรัก	5	4	81	512	20.00	30.00	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	สูง
	ควนปริง	3	2	90	146	20.00	18.52	ต่ำ	ต่ำ	สูง	สูง	ปานกลาง	สูง
	โคกหล่อ	4	4	17	140	0.00	46.43	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	สูง
	หนองตรุด	2	3	49	163	20.00	46.67	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	สูง
กันตัง	ควนธานี	3	2	59	334	20.00	36.67	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	สูง
	โคกยาง	2	2	50	521	20.00	41.94	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	สูง
	คลองลู	5	9	126	523	6.67	33.33	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ปานกลาง
	ย่านซื่อ	2	3	212	168	20.00	56.67	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	สูง

กิจกรรมที่ 2 จัดกิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมบริโภคอาหารให้ถูกสุขลักษณะ

อยู่ระหว่างดำเนินการ

กิจกรรมที่ 3 จัดกิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนิสัยส่วนบุคคล

อยู่ระหว่างดำเนินการ

กิจกรรมที่ 4 สำรวจ เฝ้าระวัง ตรวจวินิจฉัยโรคหนองพยาธิในประชาชนทุกกลุ่มอายุในพื้นที่ได้รับผลกระทบจากประมงประมงน้ำจืด

วันที่ 19-23 พฤษภาคม 2568 ดำเนินการเก็บตัวอย่างตรวจวินิจฉัยโรคหนองพยาธิ และในช่วงเดือนมิถุนายน 2568 ดังภาพที่ 4.5-2 มีการวางแผนดำเนินการแจ้งผลการตรวจวินิจฉัยโรคหนองพยาธิ ซึ่งจากผลการดำเนินการในปี 2568 ตรวจพบไข้พยาธิ จำนวน 13 ราย เป็นพยาธิปากขอ 11 ราย และพยาธิแส้ม้า 2 ราย รายละเอียดดังตารางที่ 4.5-2 สำนักงานป้องกันและควบคุมโรคที่ 12 สงขลา จึงดำเนินการจ่ายยาให้การรักษาแล้วทั้ง 13 ราย

ภาพที่ 4.5-2 การสำรวจข้อมูลสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมสุขภาพ และตรวจวินิจฉัยโรคหนองพยาธิ

ตารางที่ 4.5-2 ผลการตรวจวินิจฉัยโรคหนองพยาธิในประชาชนทุกกลุ่มอายุในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากประมงเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ปี 2568

พื้นที่ในความรับผิดชอบ ของโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล (รพ.สต.)	ผลการดำเนินงานปี 2567			ผลการดำเนินงานปี 2568		
	จำนวน ส่งตรวจ (คน)	พบไข่พยาธิ		จำนวนส่ง ตรวจ (คน)	พบไข่พยาธิ	
		จำนวน (คน)	ร้อยละ		จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. รพ.สต.หนองตรุด	119	0	0.00	18	0	0.00
2. รพ.สต.นาโต๊ะหมิง	27	0	0.00	44	0	0.00
3. รพ.สต.บางรัก	29	1	3.45	36	0	0.00
4. รพ.สต.นาท่ามใต้	43	2	4.65	71	2	2.82
5. รพ.สต.บ้านนาท่าม	49	0	0.00	60	0	0.00
6. รพ.สต.บ้านนางอ	51	0	0.00	45	0	0.00
7. รพ.สต.นาท่ามเหนือ	98	0	0.00	28	1	3.57
8. รพ.สต.นาตาล่วง	97	2	2.06	129	2	1.55
9. รพ.สต.ควนปริง	36	1	1.78	17	0	0.00
10. รพ.สต.โคกหล่อ	104	0	0.00	87	0	0.00
11. รพ.สต.โคกยาง	81	1	1.23	112	3	2.68
12. รพ.สต.ควนธานี	104	1	0.96	106	2	1.89
13. รพ.สต.ย่านซื่อ	45	0	0.00	18	0	0.00
14. รพ.สต.คลองลู	68	2	2.94	64	3	4.69
15. รพ.สต.บ้านนาเหนือ	65	0	0.00	52	0	0.00
16. รพ.สต.ท่าสะบ้า	53	1	1.89	38	0	0.00
รวม	1,069	11	1.03	925	13	1.41

หมายเหตุ ตรวจตัวอย่างอุจจาระวินิจฉัยโรคหนองพยาธิด้วยวิธี Kato's Thick Smear ระหว่างวันที่ 19-23 พฤษภาคม 2568

กิจกรรมที่ 5 จัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างนิสัยส่วนบุคคลแก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากโครงการ

วันที่ 8-9 เมษายน 2568 ประสานงานชี้แจงการดำเนินงานกับประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากประมงเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ณ รพ.สต. 16 แห่ง ในพื้นที่ อำเภอเมือง อำเภอกันตัง และอำเภอวังวิเศษ จังหวัดตรัง

วันที่ 8 พฤษภาคม 2568 สร้างเสริมความรู้โรคหนองพยาธิแก่ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากประมงเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ณ รพ.สต.นาท่ามเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง

วันที่ 15 พฤษภาคม 2568 สร้างเสริมความรู้โรคหนองพยาธิแก่ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากประมงเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด ณ รพ.สต.โคกหล่อ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง ดังภาพที่ 4.5-3

ภาพที่ 4.5-3 การชี้แจง และสร้างเสริมความรู้การในการดำเนินงานกับประชาชนในพื้นที่ได้รับผลกระทบ
จากประตุน้ำแม่ น้ำต้ง

4.6 แผนปฏิบัติการลดผลกระทบต่อนนสาย ตง.ถ. 1-0005 สายโคยกาง-ควนธานี

1) หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันราษฎรใช้ถนน ตง. ถ.1-0005 สายโคยกาง-ควนธานี (เดิมชื่อ ตง. 3010) เป็นทางสัญจรระหว่างตำบลโคยกางกับตำบลควนธานี ดังนั้น ในช่วงระหว่างการก่อสร้างสะพานรถยนต์ ของถนน ตง. ถ.1-0005 สายโคยกาง-ควนธานีของงานชุดช่องลัดที่ 2 ซึ่งเป็นช่องลัดที่ขุดขึ้นมาใหม่ ผู้ใช้เส้นทางอาจจะได้รับผลกระทบไม่สามารถสัญจรผ่านบริเวณดังกล่าวได้ ต้องมีการก่อสร้างทางเบี่ยงและจัดระบบจราจรเพื่อลดผลกระทบดังกล่าว ดังนั้น จึงกำหนดให้มีแผนปฏิบัติการลดผลกระทบที่เกิดขึ้น และให้ผู้สัญจรสามารถสัญจรไปมาหากันได้ในช่วงที่มีกิจกรรมการก่อสร้าง

2) วัตถุประสงค์

เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากกิจกรรมการก่อสร้างสะพานรถยนต์ ของถนน ตง. ถ.1-0005 สายโคยกาง-ควนธานี บริเวณช่องลัดที่ 2

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานก่อสร้างชลประทานขนาดใหญ่ที่ 16

4) พื้นที่ดำเนินการ

บริเวณก่อสร้างสะพานรถยนต์ ของถนน ตง. ถ.1-0005 สายโคยกาง-ควนธานี บริเวณช่องลัดที่ 2

5) งบประมาณ

รวมอยู่ในค่าก่อสร้าง

6) วิธีการดำเนินงาน

6.1 ก่อนดำเนินการก่อสร้างขออนุญาตใช้พื้นที่องค์กรบริหารส่วนจังหวัด หน่วยงานท้องถิ่น ผู้นำชุมชนและประชาชนในพื้นที่และผู้สัญจรรับทราบกิจกรรมการก่อสร้าง

6.2 การก่อสร้างทางเบี่ยงด้านข้างถนน ตง.ถ. 1-0005 สายโคยกาง-ควนธานี ดำเนินการเป็นถนนลาดยาง ผิวจราจรกว้าง 6.00 เมตร พร้อมไหล่ทางเท้ากว้าง 1.00 เมตร เพื่อให้ผู้สัญจรสามารถสัญจรไปมาหากันได้ในระหว่างการก่อสร้างสะพานรถยนต์

6.3 ปิดการจราจรบริเวณที่ก่อสร้างสะพาน โดยทำป้ายสัญญาณเตือนและไฟกระพริบ เพื่อเตือนให้ผู้สัญจรรับทราบ

6.4 เมื่องานก่อสร้างสะพานแล้วเสร็จ จึงรื้อย้ายทางเบี่ยงเดิมออกเพื่อขุดช่องลัด แล้วให้เปิดการสัญจรของรถมาใช้สะพานรถยนต์ที่ได้ดำเนินการก่อสร้างแล้วเสร็จ

6.5 หลังจากทีสะพานรถยนต์ก่อสร้างแล้วเสร็จ กรมชลประทานจะส่งมอบสะพานรถยนต์ดังกล่าวให้เป็นทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตรัง เพื่อดูแลและบำรุงรักษาต่อไป

7) ผลการดำเนินการ

ภาพที่ 4.6-1 การก่อสร้างสะพานข้ามรถยนต์บริเวณช่องลัดที่ 2

ภาพที่ 4.6-2 ทางเบี่ยงด้านข้างถนน ตง.ถ. 1-0005 สายโคกยาง-ควนธานี

4.7 แผนพัฒนาและส่งเสริมการเกษตร

1) หลักการและเหตุผล

โครงการประตุน้ำแม่ น้ำตรัง จังหวัดตรัง ตั้งอยู่ที่บ้านหนองตรุด หมู่ที่ 1 ตำบลหนองตรุด อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง เกิดขึ้นจากพื้นที่ดังกล่าวประสบปัญหาน้ำท่วมและเป็นพื้นที่ภัยแล้งซ้ำซาก ส่งผลกระทบที่รุนแรงต่อความเป็นอยู่และสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประชากร จึงมีความเหมาะสมที่จะดำเนินการโครงการประตุน้ำแม่ น้ำตรังเพื่อบรรเทาอุทกภัย และเก็บกักน้ำไว้ในช่วงฤดูแล้ง ดำเนินการใน 3 ส่วน ประกอบด้วย การก่อสร้างประตุน้ำแม่ น้ำตรัง การปรับปรุงชุดลอกแม่ น้ำตรัง และการปรับปรุงช่องลัดในแม่ น้ำตรัง โดยจะมีพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์ด้านการเกษตร รวม 20,000 ไร่ ประกอบด้วย พื้นที่รับประโยชน์ด้านเหนือประตุน้ำแม่ น้ำตรังฝั่งซ้าย อยู่ในเขตตำบลนาท่ามใต้ ประมาณ 4,730 ไร่ และฝั่งขวา อยู่ในเขตตำบลหนองตรุด และตำบลท่าสะบ้า ประมาณ 2,870 ไร่ และพื้นที่รับประโยชน์จากคลองผันน้ำหนองตรุด-คลองช้างฝั่งซ้าย อยู่ในเขตตำบลหนองตรุดและตำบลบางรัก ประมาณ 6,785 ไร่ และฝั่งขวา อยู่ในเขตตำบลหนองตรุดและตำบลนาโต๊ะหมิง ประมาณ 5,615 ไร่ในช่วงฤดูฝน สามารถบรรเทาอุทกภัยได้ 15,400 ไร่ และเก็บกักน้ำไว้ในฤดูแล้งเพื่อการเกษตรได้ 2,000 ไร่

กรมส่งเสริมการเกษตรพิจารณาเห็นควรส่งเสริมให้เกษตรกรในพื้นที่โครงการฯ ได้รับการพัฒนาคุณภาพไปกับการก่อสร้างโครงการ เพื่อให้เกษตรกรสามารถเตรียมพร้อมในการใช้น้ำสำหรับกิจกรรมการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ การชะล้างพังทลายของดิน การปนเปื้อนของสารเคมีในดินและน้ำ และการเสื่อมโทรมของทรัพยากรดิน จึงได้กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานโครงการประตุน้ำแม่ น้ำตรัง จังหวัดตรัง ปี 2567 - 2576 ซึ่งเป็นระยะของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยในปีแรกจะมุ่งเน้นการศึกษาวิเคราะห์พื้นที่และชุมชนเพื่อจัดทำแนวทางการดำเนินงานโครงการในปีต่อไป โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ ตรงกับความต้องการของเกษตรกรสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างแท้จริง และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเกษตรกรและชุมชนเพื่อพัฒนาการผลิตให้มีประสิทธิภาพ เกิดรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

2) วัตถุประสงค์

2.1 ส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตรที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และตรงตามความต้องการของตลาด

2.2 ส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของเกษตรกรและชุมชนเพื่อพัฒนาการผลิตให้มีประสิทธิภาพ

3) หน่วยงานที่รับผิดชอบ

สำนักงานเกษตรจังหวัดตรัง กรมส่งเสริมการเกษตร

4) พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่รับประโยชน์จากคลองผันน้ำหนองตรุด-คลองช้างฝั่งซ้าย และฝั่งขวา ในตำบลหนองตรุด บางรักและตำบลนาโต๊ะหมิง ในพื้นที่โครงการประตุน้ำแม่ น้ำตรัง จังหวัดตรัง

5) งบประมาณ

200,000 บาท

6) วิธีการดำเนินงาน

ประกอบด้วย 3 กิจกรรม ดังนี้

6.1 ถ่ายทอดความรู้การจัดการแปลงเกษตร การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า สำนักงานเกษตรอำเภอ
ดำเนินการ ดังนี้

1) รับสมัคร/คัดเลือก เกษตรกรที่ทำการเกษตรในพื้นที่ ที่ได้รับประโยชน์จากโครงการฯ

2) จัดอบรม หลักสูตรการจัดการแปลงเกษตร การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า โดยนำข้อมูลการวิเคราะห์พื้นที่และสรุปผลการจัดเก็บข้อมูล ในปี 2567 มาประกอบ ซึ่งเนื้อหาในการอบรมประกอบด้วย เทคโนโลยีการผลิตพืชใช้น้ำน้อย หลักการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า หลักการให้น้ำเบื้องต้นแก่พืช การดูแลรักษาพืชช่วงน้ำน้อย การจัดการแปลง และ/หรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแปลงเกษตร การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า เป็นต้น

6.2 สนับสนุนและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรในเขตชลประทานและสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ ดังนี้

1) คัดเลือกเกษตรกรต้นแบบที่สมัครเข้าร่วมโครงการ ที่สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ไปสู่เกษตรกรในชุมชน เพื่อจัดทำแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรแปลงเรียนรู้ด้านการเกษตรในเขตชลประทาน จำนวน 7 แปลง

2) สนับสนุนค่าใช้จ่ายหรือจัดซื้อ จัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดทำแปลงเรียนรู้ด้านการเกษตรตามความต้องการของเกษตรกรที่ผ่านการวิเคราะห์มาแล้ว

6.3 ติดตามและประเมินผลการทำงาน

7) ผลการดำเนินการ

7.1 ถ่ายทอดความรู้การจัดการแปลงเกษตร การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

สำนักงานเกษตรจังหวัดตรัง จัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรที่ทำการเกษตรในพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากคลองผันน้ำหนองตรุด-คลองช้างผิงซ้าย และผิงขวา ในตำบลบางรักและตำบลนาโต๊ะหมิง ในพื้นที่โครงการประตุน้ำแม่บ้านน้ำตึง จังหวัดตรัง เป้าหมาย 200 ราย ดังนี้

วันที่ 25 มีนาคม 2568 เวลา 08.30 – 16.30 น. ณ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา หมู่ที่ 5 ตำบลนาโต๊ะหมิง อำเภอเมือง จังหวัดตรัง สำนักงานเกษตรจังหวัดตรัง จัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรที่ทำการเกษตรในพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากคลองผันน้ำหนองตรุด-คลองช้างผิงซ้าย และผิงขวา ในตำบลบางรักและตำบลนาโต๊ะหมิง ในพื้นที่โครงการประตุน้ำแม่บ้านน้ำตึง จังหวัดตรัง เป้าหมาย 80 ราย โดย [REDACTED] เกษตรจังหวัดตรัง เป็นประธานในพิธีเปิด และพบปะมอบแนวทางในการดำเนินกิจกรรมแก่ผู้เข้าร่วมอบรมและ [REDACTED] เกษตรอำเภอเมืองตรัง ร่วมพบปะ

วันที่ 27 มีนาคม 2568 เวลา 08.30 – 16.30 น. ณ ศาลาหมู่บ้าน หมู่ที่ 3 ตำบลหนองตรุด อำเภอเมือง จังหวัดตรัง สำนักงานเกษตรจังหวัดตรัง จัดกิจกรรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรที่ทำการเกษตรในพื้นที่ที่ได้รับประโยชน์จากคลองผันน้ำหนองตรุด-คลองช้างผิงซ้าย และผิงขวา ในตำบลบางรักและตำบลนาโต๊ะหมิง ในพื้นที่โครงการประตุน้ำแม่บ้านน้ำตึง จังหวัดตรัง เป้าหมาย 120 ราย โดย [REDACTED] หัวหน้ากลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรเป็นประธานในพิธีเปิด และพบปะมอบแนวทางในการดำเนินกิจกรรมแก่ผู้เข้าร่วมอบรมและ [REDACTED] เกษตรอำเภอเมืองตรัง ร่วมพบปะ

หลักสูตรการถ่ายทอดความรู้การจัดการแปลงเกษตร การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า ดังนี้

- ชี้แจงวัตถุประสงค์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์พื้นที่และสรุปผลการจัดเก็บข้อมูล

ในปี 2567

- บรรยายเรื่อง การอนุรักษ์และการทำประมงอย่างยั่งยืน

- จัดกระบวนการถ่ายทอดความรู้การปลูกพืชใช้น้ำน้อย และการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าทาง

การเกษตร

- จัดทำแผนการสนับสนุนและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตร แปลงเรียนรู้ด้านการเกษตร และทำแผนสนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยคัดเลือกแปลงเรียนรู้ ในตำบลนาโต๊ะหมิงและตำบลบางรัก จำนวน 3 แปลง และตำบลหนองตรุด จำนวน 4 แปลง ทำแผนสนับสนุนปัจจัยการผลิต โดยเกษตรกรต้องการให้สนับสนุนต้นพันธุ์ มะละกอ พริกและมะเขือ

- บรรยายเรื่อง การเตรียมดินปลูก และการป้องกันศัตรูพืชโดยใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา

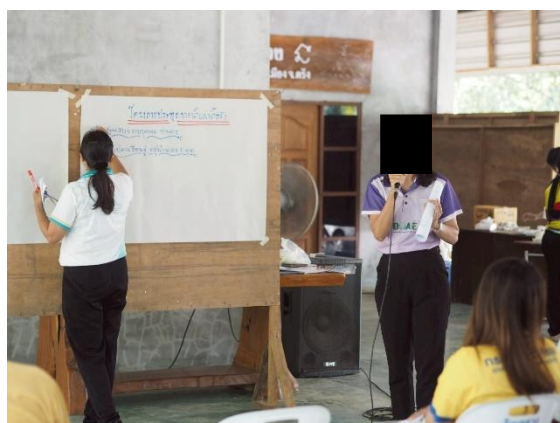
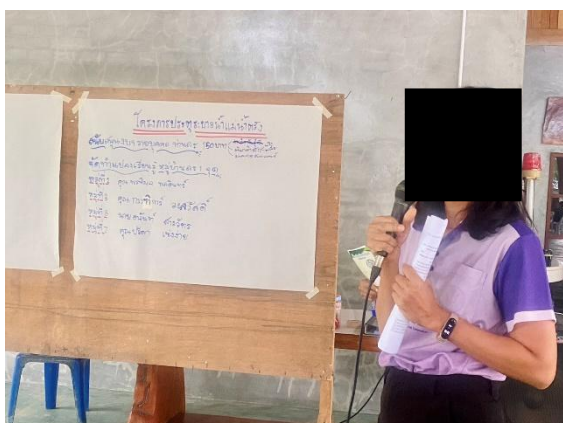
- สรุปผลการจัดกระบวนการเรียนรู้ เกษตรกรสามารถใช้น้ำสำหรับกิจกรรมการเกษตรได้อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม มีการจัดการแปลงเกษตร การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า โดยนำข้อมูลการวิเคราะห์พื้นที่และสรุปผลการจัดเก็บข้อมูลในปี 2567 มาประกอบ เข้าใจหลักการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า หลักการให้น้ำเบื้องต้นแก่พืช การดูแลรักษาพืชช่วงน้ำน้อย

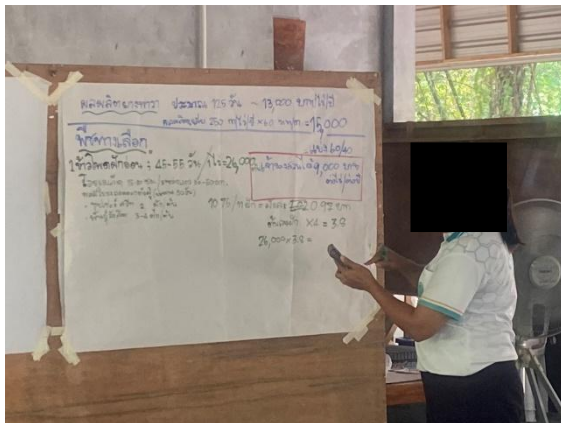
ภาพที่ 4.7-1 การเปิดกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ และร่วมพบปะ

ภาพที่ 4.7-2 การถ่ายทอดความรู้การปลูกพืชใช้น้ำน้อย และการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าทางการเกษตร

ภาพที่ 4.7-3 การจัดทำแผนการสนับสนุนและแปลงเรียนรู้ด้านการเกษตร

ภาพที่ 4.7-4 บรรยายการเตรียมดินปลูก และการป้องกันศัตรูพืชโดยใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา

ภาพที่ 4.7-5 ภาพรวมกิจกรรมถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกร 2 เวที ตำบลบางรัก และตำบลนาโต๊ะหมิง